

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē araṇyakāṇḍē

॥ catvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ catvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

rāvaṇēna mārīcasya bhartsanaṃ sītāpahṛtau sāhāyyaṃ
kartumādēśadānaṃ ca

mārīcasya tu tad vākyam
kṣamaṃ yuktaṃ ca rāvaṇaḥ |
uktō na pratijagrāha
martukāma ivaśadham ॥ 3.40.1 ॥

taṃ pathyahitavaktāraṃ
mārīcaṃ rākṣasādhipaḥ |
abravīt paruṣaṃ vākya -
mayuktaṃ kālacōditaḥ ॥ 3.40.2 ॥

duṣkulaitadayuktārthaṃ
mārīca mayi kathyatē |
vākyam niṣphalamatyarthaṃ
bījamuptamivōṣarē ॥ 3.40.3 ॥

tvadvākyairna tu māṃ śakyaṃ
bhēttuṃ rāmasya saṃyugē |

mūrkhasya pāpaśīlasya
mānuṣasya viśēṣataḥ || 3.40.4 ||

yastyaktvā suhr̥dō rājyaṃ
mātaraṃ pitaraṃ tathā |
strīvākyaṃ prākṛtaṃ śrutvā
vanamēkapadē gataḥ || 3.40.5 ||

avaśyaṃ tu mayā tasya
saṃyugē kharaghātinaḥ |
prānaiḥ priyatarā sītā
hartavyā tava sannidhau || 3.40.6 ||

ēvaṃ mē niścitā buddhi -
rhr̥di mārīca vidyatē |
na vyāvartayituṃ śakyā
sēndrairapi surāsuraiḥ || 3.40.7 ||

dōṣaṃ guṇaṃ vā sampr̥ṣṭa -
stvamēvaṃ vaktumarhasi |
apāyaṃ vā upāyaṃ vā
kāryasyāsyā viniścayē || 3.40.8 ||

sampr̥ṣṭēna tu vaktavyaṃ
sacivēna vipaścitā |
udyatāñjalīnā rājñō
ya icchēd bhūtimātmanaḥ || 3.40.9 ||

vākyamapratikūlaṃ tu
mṛdupūrvaṃ śubhaṃ hitam |

upacārēṇa vaktavyō

yuktaṃ ca vasudhādhipaḥ || 3.40.10 ||

sāvamardaṃ tu yadvākya -

mathavā hitamucyatē |

nābhinandēta tad rājā

mānārthī mānavarjitam || 3.40.11 ||

pañca rūpāṇi rājānō

dhārayantya mitaujasah |

agnērindrasya sōmasya

yamasya varuṇasya ca || 3.40.12 ||

auṣṇyaṃ tathā vikramaṃ ca

saumyaṃ daṇḍaṃ prasannatām |

dhārayanti mahātmānō

rājānaḥ kṣaṇadācara || 3.40.13 ||

tasmāt sarvāsvavasthāsu

mānyāḥ pūjyāśca nityadā |

tvaṃ tu dharmamavijñāya

kēvalaṃ mōhamāśritaḥ || 3.40.14 ||

abhyāgataṃ tu daurātmyāt

paruṣaṃ vadasīdṛśam |

guṇadōṣau na ṛcchāmi

kṣēmaṃ cātmani rākṣasa || 3.40.15 ||

mayōktamapi caitāvat

tvāṃ pratyamitavikrama |

asmim̐stu sa bhavān kṛtyē
sāhāyyaṃ kartumarhasi || 3.40.16 ||

śṛṇu tatkarma sāhāyyē
yatkāryaṃ vacanānmama |
sauvarṇastvaṃ mṛgō bhūtvā
citrō rajatabindubhiḥ || 3.40.17 ||

āśramē tasya rāmasya
sītāyāḥ pramukhē cara |
pralōbhayitvā vaidēhīm
yathēṣṭaṃ gantumarhasi || 3.40.18 ||

tvāṃ hi māyāmayāṃ dṛṣṭvā
kāñcanaṃ jātavismayā |
ānayainamiti kṣipraṃ
rāmaṃ vakṣyati maithilī || 3.40.19 ||

apakrāntē ca kākutsthē
dūraṃ gatvāpyudāhara |
hā sītē lakṣmaṇētyēvaṃ
rāmavākyānurūpakam || 3.40.20 ||

tacchrutvā rāmapadavīm
sītayā ca pracōditaḥ |
anugacchati sambhrāntaḥ
saumitrirapi sauhṛdāt || 3.40.21 ||

apakrāntē ca kākutsthē
lakṣmaṇē ca yathāsukham |

āharisyāmi vaidēhīṃ

sahasrākṣaḥ śacīmiva || 3.40.22 ||

ēvaṃ kṛtvā tvidaṃ kāryaṃ

yathēṣṭaṃ gaccha rākṣasa |

rājyasyārdhaṃ pradāsyāmi

mārīca tava suvrata || 3.40.23 ||

gaccha saumya śivaṃ mārgaṃ

kāryasyāsyā vivṛddhayē |

ahaṃ tvānugamiṣyāmi

sarathō daṇḍakāvanam || 3.40.24 ||

prāpya sītāmayuddhēna

vañcayitvā tu rāghavam |

laṅkāṃ prati gamiṣyāmi

kṛtakāryaḥ saha tvayā || 3.40.25 ||

nō cēt karōṣi mārīca hanmi tvāmahamadya vai |

ētat kāryamavaśyaṃ mē balādapi kariṣyasi |

rājñō vipratikūlasthō na jātu sukhamēdhatē || 3.40.26 ||

āsādya taṃ jīvitasamśayastē

mṛtyurdhruvō hyadya mayā virudhya |

ētat yathāvat pariḡaṇya buddhyā

yadatra pathyaṃ kuru tattathā tvam || 3.40.27 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvye

aranyakāṇḍē catvāriṃśaḥ sargaḥ ||